

A transzferárzás kulcskérdései 2016

Kinek készül
transzferár nyilvántartás

2015.10.16.

Adóelőny, vagy adóelkerülés?

- **1.1 A piaci ár elve**
- **1.2 A szokásos piaci ár elve határon átnyúló ügyleteknél**
- **1.3 Nemzetközi összefogás a káros adóverseny ellen**
- BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) program, amely a nyereség másik államba való áthelyezése miatti adóminimalizálás és az agresszív adóelkerülés elleni összefogást tűzte ki célul
- BEPS tanulmány egy 15 pontból álló akcióterv

NAV

2016 Ellenőrzési Irányelvek

- Kiemelt témák
  - Nyilvántartásra kötelezettek
  - Nyilvántartásra nem kötelezettek

Kinek a felelőssége az elkészítés, vagy az elkészíttetés?

- Könyvelő?
- Könyvvizsgáló?
- Alkalmazott?
- Ügyvezető?

Modellegyezmény fogalma

- A **szokásos piaci ár alkalmazásának elvét** a Modellegyezmény 9. cikkelyének (1) bekezdése a következőképpen mondja ki: *„Ha két fél kapcsolt vállalkozásnak minősül, akkor az olyan nyereséggel, amely az egyik félnél kimutatható lenne, ha a kapcsolt vállalkozás ténye nem állna fenn, az adóhatóság az adóalapot módosíthatja, és ennek megfelelően adóztathat.”*

Mit kell átgondolni transzferár témában a társaságoknak

- Van-e **kapcsolt vállalkozása** a Társaságnak?
- ha van...
- Van-e **szerződéses kapcsolat** a társaságok között?
- Ha van... *bejelentési kötelezettség*
- **Teljesítés történt-e** rá adóévben?
- Ha történt... *adóalap korrekciós kötelezettség*
- Kötelező-e **nyilvántartást készíteni**
- Ha igen... *TAO bevallás elkészítését megelőzően*

Mivel jár egy kapcsolt vállalkozásban való részvétel

- A TP kötelezettségen túl: (pl.)
  - Más adónemekben közös adóalap
    - Iparűzési adóban
    - Reklámadóban
  - Speciális szabályok kapcsolt feleknek
    - Áfában
    - Illetéktörvényben
    - Társasági adóban – adóalap korrekciók
    - Adózás rendjében – készpénzfizetési bejelentés
  - Adókockázattal jár
    - KATA, KIVA, EVA

Kapcsolt viszony feltérképezése

- Tulajdonosi viszonyok feltárása
- Szavazatok számlálása
- Összeszámítások
  - magánszemély,
  - közvetlen, közvetett befolyás
- Ügyvezetői egyezőség
(tulajdonosi körtől függetlenül!!)
- Megjegyzés:
  - Meddig lát el a NAV szeme?
    - távoli országok
    - anonim tulajdonosok offshore cégben

Kapcsolt vállalkozás mindig adózóból és más személyből áll

- Mely társaságoknak kell önvizsgálatot tartani, azaz (pl.) **ki minősül adózónak**:
  - Gazdasági társaság (non-profit GT is)
  - Szövetkezet
  - Állami vállalat
  - Ügyvédi, (stb. !) Iroda
  - Alapítvány, közalapítvány, egyesület, köztestület, pl gazdasági, szakmai kamara – vállalkozási tevékenységére tekintettel
  - Egyéni cég
  - Külföldi személy – telephely, ingatlannal rendelkező T.

Kivel kapcsolatos a vállalkozásom

- Kivel kerülhet kapcsolatba adózó, azaz ki lehet a „más személy” (pl.)?
  - **Belföldi személy**
    - Belföldi jogi személy
      - kft, zrt, bt, kkt,
      - állami tulajdonú vállalat, önkormányzati tulajdonú társaság,
      - jogi személyiségű költségvetési szerv
    - Egyéb szervezet
      - Egyesület
      - Alapítvány, közalapítvány
      - Köztisztviselő
  - **Külföldi személy**
    - Jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező társas cég
    - Egyéb szervezet
  - **Magánszemély**
    - Belföldi magánszemély
    - Nem belföldi magánszemély

Magánszemélyeknél mit változtat az új PTK

- Közvetlen hozzátartozó : Kikerült a bejegyzett élettárs Szavazataik, tulajdoni hányaduk összeszámítandó
- Többségi befolyás jogi személyben, ha magánszemély, vagy más jogi személy
  - Szavazatok több, mint 50%
  - Meghatározó befolyás közvetlenül és közvetetten, ha
    - Ha tagja és....
      - Vezető tisztségviselők és FB választására, visszahívására
      - Más tagokkal való megállapodás révén érik el a több, mint 50%-ot (Óvatosság a 30%-30%-30%, 50%-50% esetén)

Ügyvezetés egyezősége kapcsolt vállalkozást generál?

- a Társasági adóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény
  - 2015.01.01-től hatályos módosítása,
- 4.§ 23.e.) adózó és más személy, ha köztük az ügyvezetés egyezőségére tekintettel az **üzleti és pénzügyi politikára vonatkozó döntő befolyásgyakorlás** valósul meg

Ha már tudjuk, hogy van kapcsolt vállalkozásunk...

- **Fel kell tárn**i az ügyletek listáját és ha van élő szerződés...

○ **Bejelentési kötelezettség**

- Első szerződéskötést követő 15 napon belül
- Változásbejelentőn a NAV-nak
- Megadni a kapcsolt fél nevét, címét, adószámát, vagy adóazonosító jelét
- Magánszemélyt is be kell jelenteni,-
- Vállalkozási tevékenységet nem folytató egyéb szervezetet is be kell jelenteni,-
- A közös ügyvezetés alatt állót is –ha ügyletük van
- Nem elfelejtendő kijelentési kötelezettség is van, de az a kapcsoltság megszűnését követő 15. nap

Ha a szerződésre teljesítés is történt...

- **Adóalap korrekciós kötelezettség**
  - Növelni kötelező
  - Csökkenteni lehetőség
    - Nyilatkozat hiányában tilos
    - Mi a helyzet ha adózónak a nem adóalany „személlyel” van ügylete
      - Önkormányzat
      - Vállalkozási tevékenységet nem folytató adóalany
- TAO bevallás megfelelő sorába beállítandó
- Szerződés keltekorai minősítés- kezes, követelés

2015.10.16. 14

Korrektív kötelezettség

○ Csökkentő tétel

- Ha adóalapja az alkalmazott ár miatt magasabb volt
- Belföldi adóalany, vagy olyan külföldi – kivéve ellenőrzött külföldi társaság – aki alanya a TAO hoz hasonló adónak
- Rendelkezik aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözetet

○ Növelő tétel

- A különbözet
- Minden más jogcímtől függetlenül

NEM tilos eltérő árat alkalmazni, de a korr-t el kell végezni

- ÖNKORMÁNYZATI cégek!

akkor is, ha növelni kötelező, csökkenteni nem lehet.

A nyilvántartás 1.

- Valamennyi ügyletet belefoglalni – **ügylet-szerződés** dilemma, **szabályzat-nyilvántartás** dilemma
- Akkor is nyilvántartásba kell venni, ha a partnernek nem kötelező (közhasznú non profit, vállalkozási tevékenységet nem folytató egyéb szervezet)
- Nyilvántartás típusok, nyelvválasztás
- Mi a helyzet a magánszeméllyel folytatott ügyletnél
- Milyen határidőket kell betartani
- Mit kell átadni az adóhatóságnak és mikor
- A bevallás és a nyilvántartás összhangja
- **Bizonyítási teher**
- Év végi számviteli korrekció lehetősége

2015.10.16. 16

A nyilvántartás 2.

- A **bizonyítékokat** meddig lehet figyelembe venni
    - Ügylet megkötésekor, de legkésőbb
    - Teljesítéskor rendelkezésre álló tény, körülmény vehető figyelembe
  - Aránytalan költség
  - Szerződés lehet
    - Írásban, szóban, ráutaló magatartással
  - Módosítani mikor kell – ha függetlenek is változtatnának
  - Kapcsolt viszony előtti szerződés esetében, ha az első módosítás, vagy a körülmények módosulnak
  - **Forrásmegjelölés, indoklások**, összevonási lehetőség/kötelezettség
  - **Felhasználható adatforrások**
    - Független féllal kötött szerződés
    - Kapcsolt-független
    - Független-független
    - Összehasonlítás adatbázis alapján – NAV által ellenőrizhetően
      - **termékre, szolgáltatásra**
      - **vállalkozásra**
- 2015.10.16. 17
- az összehasonlítás kritériumai meghatározottak**

Nyilvántartás készítésére kötelezett, vagy mentesülő

- Szerepel-e a kötelezettek törvényi felsorolásában? (pl.)
  - GT
  - Szövetkezet
  - Külföldi vállalkozó, belföldi telephelye
  - Belföldi vállalkozó, külföldi telephelye

Figyelem: Az egyéb szervezetek nem szerepelnek (!)

- Közhasznú nonprofit?
- Állami döntő tulajdon?
- Mikro-kisvállalkozás a cégem?

KKV besorolás

- KKV tv. alapján adóév utolsó napján
- Kétéves szabály
- Cégcsoportszinten számítandó -50 fő, 10 m euro
- A besorolásnál a cégcsoportba 25%-tól bekerülnek a cégcsoporttagok
  - Kapcsolódó, partner (mutatóit 100%-ban) (25%)
    - Döntő irányítás-függetlenül a tulajdoni hányadtól
  - Kapcsolódó partnerét (mutatóit arányosan kell figyelembe venni)

Mit kell bemutatni a transzferár nyilvántartásban

- A 22/2009. PM rendelet hatályos előírásai szerint kell rögzíteni:
  - a szokásos piaci árat,
  - az annak meghatározásánál általa alkalmazott módszert,
  - valamint az azt alátámasztó tényeket és körülményeket.
- Továbbá az alkalmazott árak összevetését a szokásos piaci árral

Alátámasztó tények és körülmények

- A 22/2009 PM rendelet alapján bemutatandó
  - Szerződés jellemzői
  - Funkcionális elemzés
    - Tevékenység allokáció
    - Erőforrás allokáció
    - Kockázat allokáció
  - Piac bemutatása, benchmark, konkurencia elemzés
  - Üzleti stratégia
  - Adatok forrása, összehasonlíthatóság jellemzői, az összehasonlításhoz a kiválasztás menetének bemutatása

2015.10.16. 21

Önálló nyilvántartás

Önálló-közös problematika – Általános-specifikus-Nyilatkozat a TAO bevallásban – Alacsony hozzáadott értékű

- Önálló
  - Adatok, szerződés tárgya, hatály,
  - Fizikai jellemzők, teljesítési feltételek
  - Piaci helyzet – helyettesítő termékek piaca, földrajzi h.
  - Összehasonlításhoz felhasznált adatok forrása
  - Kiválasztás menete, indoka
  - Módszer, esetleg kiigazítás, szokásos piaci ár, tartomány
  - Időpont –készítés, módosítás
  - Bírósági eljárás

Közös nyilvántartás

Közös rész, a fődokumentum és a specifikus rész

○ Fődokumentum

- Üzleti stratégia, a vállalkozás jogi-gazdasági leírása,
- Szervezeti felépítés, ügylettel érintettek megnevezése
- Jellemző ügyletek, elvégzett feladatok, vállalt kockázatok
- Transzferár - árképzési szabályzatok, CNN ktg megállapod
- Elkészítés, módosítás időpontja, bírósági eljárások

○ Specifikus rész

- Adatok, üzleti stratégia, ügyletek bemutatása,
- Összehasonlító elemzés – termék, szolg. Jellemzői, funkció elemzés, szerz.felt.egyedi stratégia
- Összehasonlítható adatok
- Transzferár politika szokásos piaci ármeghatározó módszere
- Elkészítés, módosítás időpontja

A nyilvántartás specialitásai

- Mely ügyletekről nem kell nyilvántartás
  - Előzetes adómegállapítással érintett
    - Eddig a határozat érvényességi idő
    - Induló év első napja, záró év utolsó napja
  - Továbbszámlázott, változatlan az összeg
    - **De ha több kapcsolatra allokál klts-et** – bizonyítandó
  - Az 50 mFt alatti szerződés esetén
    - összevonástól függetlenül
    - Eddig : szerződéskötéstől nem érheti el az 50 mFt-ot
    - **2013-tól: Adóévben** nem érheti el az 50 mFt-ot
  - Tőzsdei ügylet, hatósági ár
  - Amelyekre adóalapkor. sincs: Magánszem és Tao 18§(8)

A szokásos piaci ár meghatározásának módszerei

- A módszer választásának indoklása elengedhetetlen
  - Közvetlen módszerek preferáltak (pl. bérbeadás, kamat)
  - Nyereségtípusú módszerek
    - Nettó nyereségmegosztás (pl. „két kereskedő” modell, menedzsment díj, gyártó-forgalmazó vállalkozás)
    - TNMM módszer Egyéb módszerek (pl. immateriális javak, kezesség)

2015.01.01. TV. MÓDOSÍTÁS kvartilis alkalmazása

- A legalkalmasabb módszer szabálya
- Nem tiltott több módszer alkalmazása
- Tipikus és atipikus ügyletek – jól megválasztott módszer
- Nyilvántartás típus kiválasztása
- Korrekciós tényezők figyelembe vétele

2015.10.16. 25

Összehasonlító elemzés

- **TNMM módszer** – jövedelem alapú, főügyletek
  - Idősáv!!
  - Gond, ha két, vagy több „fő” ügylet
  - Megfelelő vetítési alap
- **Összehasonlító áras** típusügyletek
  - Bérbeadások
  - Kamatok
- **Viszonteladás, költség-jövedelem** módszerek
  - TNMM-hez hasonlít (bruttó-nettó kérdések)
- **Nyereségmegosztásos** módszer nehézségei
- **Globális módszer** – nem elfogadott piaci ár szempontjából

Nettó jövedelmezőség módszere

- Amadeus, OPTEN, egyebek
- A szűrés lépései ajánlottan:
  - Földrajzi régió - Eu, de javasolt tovább szűkíteni
  - Tevékenységi kör
  - Vállalatcsoport kiszűrése
  - Összehasonlításba bevont évek 3, esetenként 4 év
  - Kizárni a bevont években alakultakat
  - Kizárni a veszteségest (negatív adóalap)
  - Kizárni az adathiányost
  - Kizárni az eltérő tevékenységűeket

Veszteségesseg

- **Nem piaci ár alkalmazása**
- **Egyedi szolgáltatás számlázás**

- **Kezdő** vállalkozás – stratégiai cél
- **Átmeneti** árbevétel csökkenés
  - Bevétel csökkenést nem követi a költségcsökkenés
  - Követi,
    - de a létszámleépítés végkielégítés miatti személyi jellegű növelése
    - Készlet leírás
    - Termelő gép leállás
- **ÖSSZEHASONLÍTÁSNÁL**
  - veszteséges vállalkozások negatív mutatókkal
  - egyes veszteségtételek kiemelése

A transzferárzásban rejlő kockázatok

- **Nyilvántartás hiánya, vagy hiányossága miatt**
  - Bírság 2 mFt (4mFt, 8mFt) ügyletenként +Kés.kamat
  - Legalább 5-10 ügylet
  - 5 év, de legalább 2 év a vizsgálat időspektruma
- **A nem piaci árak alkalmazása miatt**
  - Nem megfelelő bizonyítás
  - Valóságban nem piaci ár alkalmazása
  - Adóhiány, bírság, késedelmi kamat+a többi adónem

Kockázat minimalizálás - APA

- Jogbiztonság
- Előzetes konzultáció
- Forma (APIAC), ellenjegyzés – (adótanácsadók-
szakértők, ügyvédek)
- Tartalom
  - Jövőbeni egy, két, vagy többoldalú
  - Nyilvántartásra köt. Nyújthatja be (KIVÉVE:állami)
  - Hosszabbítás, módosítás (!)
  - 3-5 év, kötőerő
- Tipikus ügylet APA eljárásban (menedzsment díj,
tanácsadói szolgáltatás, csoportfinanszírozás)

I. Ügyletek számbavétele avagy milyen kérdéseket tegyünk fel?

Látható(számlázott) ügyletek:

- **Mi a főügylet**, érintett-e TP-ban
  - Termék értékesítése/beszerzése
  - Szolgáltatás nyújtása/fogadása
- **Ehhez kapcsolódó ügyletek**
  - Raktározás, fuvarozás, alapanyag, segédanyag beszerzés/értékesítése tere érintett-e TP-ban
- **Kölcsönök, kamataik, cash pooling**
- **Osztalék, tőkeemelés** kivét természetben
- **Kiválás, beolvadás**, egyéb szervezeti átalakulás
- **Immateriális javak:** vagyoni értékű jogok (szerződésállomány átadása, védjegyhasználati jog – jogdíj fizetése/szedése)

II. Ügyletek számbavétele avagy milyen kérdéseket tegyünk fel?

Látható(számlázott), vagy láthatatlan ügyletek:

- Székhely bérlete/bérbeadása
- Ügyvezető, szakértők egy helyről kapott bére-több cég érdekében végzett munkája,
- Egy helyen nyilvántartott eszköz, immateriális jav, több helyen történő felhasználás
- Késve fizetett számlák
- Kezességvállalások
- Átterhelt és át nem terhelt költségmegosztásos tételek

Önkormányzati specialitások

- Önkormányzati cégek esetében jellemzően, a kapcsolt fél az Önkormányzat, de gyakori az
  - egyesület
  - alapítvány
  - egyéb költségvetési intézmény
- Szerződéstípusok lehetnek:
  - közszolgáltató
  - vállalkozási
- Jellemző az önköltség+minimális haszon elve (EB határozat)

Szükséges-e szakértő? Kié a felelősség?

- A TP szabályoknak megfelelés
  - A társaság feladata
  - Az ügyvezetés felelőssége
  - Tulajdonosok károkozás miatti felelősségre vonási lehetősége mellett (Pl. közvagyon, magánvagyon)Új PTK
- Szakértő megbízásakor
  - Átveszi a nyilvántartásért a felelősséget
  - 10 mFt/kár – szakmai felelősségbiztosítás védi az ügyfelet
  - Mentesi a hatalmas ismeretanyag elsajátítása alól a céget

Feladatok

- Ellenőrizni a korábbi nyilvántartást
- Elkészíttetni, vagy elkészíteni a tárgyévi nyilvántartást
- Szabályzatot készíteni ahol szükséges
- Még szerződéskötés előtt elkészíttetni, vagy elkészíteni a piaci ár elemzést
- De legfőképp ellenőrizni a kapcsolt vállalkozások körét. Lehet, hogy most az ügyvezetés azonossága megsokszorozza a kapcsolt feleket

Köszönöm a figyelmet!

transzferaudit

BERÉNYI MARIANN

okl. adószakértő, könyvvizsgáló

Altamix Consulting Kft.

1137 Budapest, Szent István krt. 28.

Skyp csütörtök (12-13h) ingyenesen hívható

skypnév:transzferaudit

altamix@altamix.hu

www.altamix.hu

+3620-779-7944

2015.10.16. 36

Kettő az egyben

- Transzferár alátámasztás
- Céganalízis